

Advies

(A)2148

7 januari 2021

Advies over het voorstel van Elia Transmission Belgium NV van 9 september 2020 getiteld “Substantiële modernisering: richtlijnen voor het definiëren van ‘substantiële modernisering’ in het kader van het nieuw Federaal Technisch Reglement van 22 april 2019”

Artikel 162, §2, van het koninklijk besluit van 22 april 2019 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. WETTELIJK KADER.....	4
2. BESPREKING.....	12
2.1. Algemeen.....	12
2.2. Deel 1 “Inleiding”	13
2.3. Deel 2 “Beginselen van een substantiële modernisering”	16
2.4. Deel 3 “Substantiële modernisering en het proces”	19
2.5. Deel 4 “Criteria van een gehele of gedeeltelijke substantiële modernisering (productie-eenheden – RfG)”	22
2.6. Deel 5 “Bijzondere situatie van gesloten distributienetten (CDS)”	23
2.7. Deel 6 “Voorbeelden van substantiële modernisering (productie-eenheden die rechtstreeks op het Elia-net zijn aangesloten)”	24
2.8. Deel 7 “Andere voorbeelden (verbruiksinstallatie rechtstreeks aangesloten op het Elia-net – DCC)”	25
2.9. Deel 8 “Definities”	25
3. CONCLUSIE	26
BIJLAGE 1	29

INLEIDING

1. De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (CREG) ontving per brief van 10 september 2020 een voorstel van Elia Transmission Belgium NV (hierna: Elia) van richtsnoeren dd. 9 september 2020 voor het definiëren van ‘substantiële modernisering’ in het kader van het koninklijk besluit van 22 april 2019 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe (hierna “het federaal technisch reglement”). Dit schrijven is eveneens gericht aan de Algemene Directie Energie.

De brief van Elia van 10 september 2020 zet onder meer uiteen dat artikel 4 van de ‘Europese netcode betreffende eisen voor de aansluiting van elektriciteitsproducenten op het net (RfG)’ van 14 april 2016 en van de ‘Europese netcode voor aansluiting van verbruikers (DCC)’ van 17 augustus 2016, de toepasselijkheid definieert van deze codes op de productie-eenheden of verbruiksinstallaties die als bestaand worden beschouwd, indien zij een ‘substantiële modernisering’ ondergaan. Eveneens wordt aangehaald dat in aanvulling hiervan artikel 161 van het federaal technisch reglement een ‘substantiële modernisering’ van een bestaande installatie omschrijft als de beoogde wijzigingen aan die installatie, die op basis van beoordelingscriteria van de transmissie-netbeheerder, aanzien worden als voldoende ingrijpend om gehele of gedeeltelijke conformiteit van het federaal technisch reglement te vereisen. Bijkomend bepaalt artikel 162 van het federaal technisch reglement reeds drie criteria waarmee Elia de aard van de substantiële modernisering kan beoordelen.

Elia stelt verder dat ze, conform artikel 162 §2 en §3 van het federaal technisch reglement, richtsnoeren heeft opgesteld voor de definiëring en toepassing van een ‘substantiële modernisering’ en deze met dit schrijven ter advies voorlegt aan de CREG en de Algemene Directie Energie. Elia wijst erop dat de richtsnoeren uitvoerig werden besproken met de marktpartijen tijdens de Werkgroep Belgian Grid van de Users’ Group van Elia en dat een formele publieke consultatie daarna heeft plaatsgevonden tussen 13 mei en 15 juni 2020, waarop twee marktpartijen gereageerd hebben. Elia voegt de reacties van de marktpartijen en het consultatieverslag in Bijlage 2 toe en de versie van de richtlijnen met aanduiding van de wijzigingen na consultatie in Bijlage 3.

Elia merkt op dat, parallel aan de opmaak van de richtsnoeren en op initiatief van de Users’ Group, een aanbeveling werd opgesteld betreffende het toepassingsgebied van substantiële modernisering zoals vastgelegd in het federaal technisch reglement, en betreffende de te volgen procedure in geval van ‘substantiële modernisering’ van een verbruiksinstallatie en dat deze in een apart schrijven wordt overgemaakt aan de Minister, de Algemene Directie Energie en de federale en regionale regulatoren.

De substantiële modernisatie met betrekking tot HVDC-installaties of niet-synchrone opslagparken zullen het onderwerp zijn van een afzonderlijk document, aldus Elia. Elia preciseert dat op regionaal niveau (Wallonië en Brussel) de toepassing van het concept van substantiële modernisering in de nabije toekomst zal moeten worden vastgelegd in de verschillende regionale technische reglementen. Elia pleit voor een doorgedreven harmonisatie van de criteria en procedures voor substantiële modernisering, rekening houdend met de verschillende geldende regulatoire kaders. Een kopie van dit schrijven wordt tevens ter informatie aan Brugel, de CWaPE, en de VREG overgemaakt.

De Algemene Directie Energie bracht een advies uit over het voorstel van richtsnoeren van Elia en bezorgde dit aan Elia en de CREG per brief van 20 november 2020.

2. Op zijn vergadering van 7 januari 2021 besliste het directiecomité van de CREG tot het uitbrengen van het hiernavolgende advies over het voorstel van Elia, op basis van artikel 162, §2, van het federaal technisch reglement.

1. WETTELIJK KADER

3. Het wettelijk kader voor dit advies wordt gevormd door de artikelen 4 van de Europese netcode RfG¹, de Europese netcode DCC² en de Europese netcode HVDC³ en de artikelen 71, §1, 159 en 161 tot 163 van het federaal technisch reglement, die hierna worden weergegeven.

4. Artikel 4 van de Europese netcode RfG luidt als volgt:

“Toepassing op bestaande elektriciteitsproductie-eenheden

1. Op bestaande elektriciteitsproductie-eenheden zijn de eisen van deze verordening niet van toepassing, tenzij:

a) een elektriciteitsproductie-eenheid van het type C of D in dergelijke mate is gewijzigd dat de desbetreffende aansluitovereenkomst ingrijpend moet worden herzien overeenkomstig de volgende procedure:

i) eigenaren van elektriciteitsproductie-installaties die voornemens zijn een installatie te moderniseren of apparatuur te vervangen op een wijze die effect heeft op de technische capaciteiten van de elektriciteitsproductie-eenheid, stellen de relevante systeembeheerder hiervan van tevoren in kennis;

ii) wanneer de relevante systeembeheerder oordeelt dat de modernisering of vervanging van apparatuur van zulke omvang is dat een nieuwe aansluitovereenkomst vereist is, stelt de systeembeheerder de desbetreffende regulerende instantie of, indien van toepassing, de lidstaat daarvan in kennis, en

iii) de desbetreffende regulerende instantie of, indien van toepassing, de lidstaat besluit of de bestaande aansluitovereenkomst moet worden herzien, dan wel een nieuwe aansluitovereenkomst vereist is en welke eisen van deze verordening van toepassing zijn, of

b) een regulerende instantie of, indien van toepassing, een lidstaat besluit een bestaande elektriciteitsproductie-eenheid te onderwerpen aan alle of aan bepaalde eisen van deze verordening, op basis van een overeenkomstig de leden 3, 4 en 5 ingediend voorstel van de relevante TSB.

2. Voor de toepassing van deze verordening wordt een elektriciteitsproductie-eenheid als bestaand beschouwd wanneer:

a) deze eenheid op de datum van inwerkingtreding van deze verordening reeds op het net is aangesloten, of

b) de eigenaar van de elektriciteitsproductie-installatie een definitief en bindend contract heeft gesloten voor de aankoop van het belangrijkste onderdeel van de productie-installatie binnen een tijdsbestek van twee jaar na de inwerkingtreding van deze verordening. De eigenaar van de elektriciteitsproductie-installatie stelt de relevante systeembeheerder en de relevante TSB binnen een termijn van 30 maanden na de inwerkingtreding van deze verordening in kennis van het afsluiten van dit contract.

¹ Verordening (EU) 2016/631 van de Commissie van 14 april 2016 tot vaststelling van een netcode betreffende eisen voor de aansluiting van elektriciteitsproducenten op het net.

² Verordening (EU) 2016/1388 van de Commissie van 17 augustus 2016 tot vaststelling van een netcode voor aansluiting van verbruikers.

³ Verordening (EU) 2016/1447 van de Commissie van 26 augustus 2016 tot vaststelling van een netcode betreffende eisen voor de aansluiting op het net van hoogspanningsgelijkstroomssystemen en op gelijkstroom aangesloten power park modules.

De door de eigenaar van de elektriciteitsproductie-installatie aan de relevante systeembeheerder en de relevante TSB toegezonden kennisgeving bevat minimaal de volgende elementen: de benaming van het contract, de datum van ondertekening en de datum van inwerkingtreding, en de specificaties van het belangrijkste onderdeel van de te bouwen, te assembleren of aan te kopen productie-installatie.

Een lidstaat kan erin voorzien dat de regulerende instantie in gespecificeerde omstandigheden kan bepalen of de elektriciteitsproductie-eenheid als een bestaande productie-eenheid dan wel als nieuwe productie-eenheid moet worden beschouwd.

3. Teneinde een antwoord te bieden op significante feitelijke wijzigingen van omstandigheden, zoals de ontwikkeling van systeemeisen, inclusief de penetratie van hernieuwbare energiebronnen, slimme netwerken, gedistribueerde productie en belastingssturing, kan de desbetreffende TSB na een openbare raadpleging overeenkomstig artikel 10 aan de betrokken regulerende instantie of, indien van toepassing, de lidstaat voorstellen de toepassing van deze verordening uit te breiden tot bestaande elektriciteitsproductie-eenheden.

Daartoe wordt een grondige en transparante kwantitatieve kosten-batenanalyse uitgevoerd, overeenkomstig de artikelen 38 en 39. De analyse omvat de volgende elementen:

- a) de kosten om bestaande elektriciteitsproductie-eenheden in overeenstemming te brengen met deze verordening;
- b) de sociaaleconomische baten van het toepassen van de eisen van deze verordening, en
- c) de mogelijkheid om met alternatieve maatregelen de vereiste prestaties te bereiken.

4. Alvorens de in lid 3 bedoelde kwantitatieve kosten-batenanalyse uit te voeren:

- a) voert de relevante TSB een voorafgaande kwalitatieve vergelijking uit van de kosten en baten, en
- b) verkrijgt de relevante TSB de goedkeuring van de relevante regulerende instantie of, indien van toepassing, de lidstaat.

5. De relevante regulerende instantie of, indien van toepassing, de lidstaat neemt een besluit over de uitbreiding van het toepassingsgebied van deze verordening tot bestaande elektriciteitsproductie-eenheden binnen een tijdsbestek van zes maanden na ontvangst van het verslag en de aanbeveling van de relevante TSB overeenkomstig artikel 38, lid 4. Het besluit van de regulerende instantie of, indien van toepassing, de lidstaat wordt gepubliceerd.

6. Bij de afweging inzake de eventuele toepassing van deze verordening op bestaande elektriciteitsproductie-eenheden houdt de relevante TSB rekening met de legitieme verwachtingen van de eigenaren van elektriciteitsproductie-installaties.

7. De relevante TSB kan de toepassing van sommige of alle bepalingen van deze verordening op bestaande elektriciteitsproductie-eenheden om de drie jaar in overweging nemen overeenkomstig de in de leden 3 tot en met 5 genoemde criteria en procedure.”

5. Artikel 4 van de Europese netcode DCC luidt als volgt:

“Toepassing op bestaande transmissiegekoppelde verbruiksinstallaties, bestaande transmissiegekoppelde distributie-installaties, bestaande distributiesystemen en bestaande verbruikseenheden die worden gebruikt om diensten voor vraagsturing te leveren

1. De eisen van deze verordening zijn niet van toepassing op bestaande transmissiegekoppelde verbruiksinstallaties, bestaande transmissiegekoppelde distributie-installaties, bestaande distributiesystemen en bestaande verbruikseenheden die door een verbruiksinstallatie of een gesloten distributiesysteem worden gebruikt of kunnen worden gebruikt om diensten voor vraagsturing aan een relevante systeembeheerder of relevante TSB te leveren, tenzij:

a) een bestaande transmissiegekoppelde verbruiksinstallatie, een bestaande transmissiegekoppelde distributie-installatie, een bestaand distributiesysteem of een bestaande verbruikseenheid binnen een verbruiksinstallatie op een spanningsniveau van meer dan 1 000 V of een gesloten distributiesysteem met een spanningsniveau van meer dan 1 000 V zodanig is aangepast dat de desbetreffende aansluitovereenkomst ingrijpend moet worden herzien overeenkomstig de onderstaande procedure:

i) eigenaren van verbruiksinstallaties, DSB's of GDSB's die van plan zijn een installatie te moderniseren of apparatuur te vervangen op een wijze die effect heeft op de technische mogelijkheden van de transmissiegekoppelde verbruiksinstallatie, de transmissiegekoppelde distributie-installatie, het distributiesysteem of de verbruikseenheid, stellen de relevante systeembeheerder hiervan van tevoren in kennis;

ii) wanneer de relevante systeembeheerder oordeelt dat de modernisering of vervanging van apparatuur van zulke omvang is dat een nieuwe aansluitovereenkomst vereist is, stelt de systeembeheerder de desbetreffende regulerende instantie of, indien van toepassing, de lidstaat daarvan in kennis; en

iii) de desbetreffende regulerende instantie of, indien van toepassing, de lidstaat besluit of de bestaande aansluitovereenkomst moet worden herzien, dan wel of een nieuwe aansluitovereenkomst vereist is en welke eisen van deze verordening van toepassing zijn; of

b) een regulerende instantie of, indien van toepassing, een lidstaat besluit een bestaande transmissiegekoppelde verbruiksinstallatie, een bestaande transmissiegekoppelde distributie-installatie, een bestaand distributiesysteem of een bestaande verbruikseenheid laten voldoen aan alle of aan bepaalde eisen van deze verordening, op basis van een overeenkomstig de leden 3, 4 en 5 ingediend voorstel van de relevante TSB.

2. Voor de toepassing van deze verordening wordt een transmissiegekoppelde verbruiksinstallatie, een transmissiegekoppelde distributie-installatie, een distributiesysteem of een verbruikseenheid die door een verbruiksinstallatie of een gesloten distributiesysteem wordt gebruikt of kan worden gebruikt om diensten voor vraagsturing aan een relevante systeembeheerder of een relevante TSB te leveren, als bestaand beschouwd, indien:

a) deze voorziening op de datum van inwerkingtreding van deze verordening reeds met het net is gekoppeld; of

b) de eigenaar van de verbruiksinstallatie, de DSB of de GDSB een definitief en bindend contract heeft gesloten voor de aankoop van de belangrijkste verbruiksapparaten of de verbruikseenheid binnen een tijdsbestek van twee jaar na de inwerkingtreding van deze verordening. De eigenaar van de verbruiksinstallatie, de DSB of de GDSB stelt de relevante systeembeheerder en de relevante TSB binnen een termijn van 30 maanden na de inwerkingtreding van deze verordening in kennis van de sluiting van dit contract.

De door de eigenaar van de verbruiksinstallatie, de DSB of de GDSB aan de relevante systeembeheerder en de relevante TSB toegezonden kennisgeving bevat ten minste de volgende elementen: de benaming van het contract, de datum van ondertekening en de datum

van inwerkingtreding, en de specificaties van de te bouwen, te assembleren of aan te kopen belangrijkste verbruiksapparaten of verbruikseenheid.

Een lidstaat kan erin voorzien dat de regulerende instantie in gespecificeerde omstandigheden kan bepalen of de transmissiegekoppelde verbruiksinstallatie, de transmissiegekoppelde distributie-installatie, het distributiesysteem of de verbruikseenheid als bestaand dan wel als nieuw moet worden beschouwd.

3. Na een openbare raadpleging overeenkomstig artikel 9 en teneinde een antwoord te bieden op significante werkelijke wijzigingen van omstandigheden, zoals de ontwikkeling van systeemeisen, inclusief de penetratie van hernieuwbare energiebronnen, slimme netwerken, gedistribueerde productie of vraagsturing, kan de relevante TSB aan de betrokken regulerende instantie of, indien van toepassing, de lidstaat voorstellen de toepassing van deze verordening uit te breiden tot bestaande transmissiegekoppelde verbruiksinstallaties, bestaande transmissiegekoppelde distributie-installaties, bestaande distributiesystemen of bestaande verbruikseenheden die door een verbruiksinstallatie of een gesloten distributiesysteem worden gebruikt om diensten voor vraagsturing aan een relevante systeembeheerder of een relevante TSB te leveren.

Daartoe wordt overeenkomstig de artikelen 48 en 49 een grondige en transparante kwantitatieve kosten-batenanalyse uitgevoerd. De analyse omvat de volgende elementen:

- a) de kosten om bestaande transmissiegekoppelde verbruiksinstallaties, bestaande transmissiegekoppelde distributie-installaties, bestaande distributiesystemen en bestaande verbruikseenheden in overeenstemming te brengen met deze verordening;
- b) de sociaaleconomische baten van toepassing van de eisen van deze verordening; en
- c) de mogelijkheid om met alternatieve maatregelen de vereiste prestatie te bereiken.

4. Alvorens de in lid 3 bedoelde kwantitatieve kosten-batenanalyse te ondernemen:

- a) voert de relevante TSB een voorbereidende kwalitatieve vergelijking uit van de kosten en baten; en
- b) verkrijgt de relevante TSB de goedkeuring van de relevante regulerende instantie of, indien van toepassing, de lidstaat.

5. De relevante regulerende instantie of, indien van toepassing, de lidstaat neemt een besluit betreffende de uitbreiding van de toepassing van deze verordening tot bestaande transmissiegekoppelde verbruiksinstallaties, bestaande transmissiegekoppelde distributie-installaties, bestaande distributiesystemen of bestaande verbruikseenheden, en wel binnen een termijn van zes maanden na de ontvangst van het verslag en de aanbeveling van de relevante TSB overeenkomstig artikel 48, lid 4. Het besluit van de regulerende instantie of, indien van toepassing, de lidstaat wordt gepubliceerd.

6. De relevante TSB houdt rekening met de legitieme verwachtingen van de eigenaren van verbruiksinstallaties, de DSB's en GDSB's bij de afweging inzake de eventuele toepassing van deze verordening op bestaande transmissiegekoppelde verbruiksinstallaties, bestaande transmissiegekoppelde distributie-installaties, bestaande distributiesystemen en bestaande verbruikseenheden.

7. De relevante TSB kan de toepassing van sommige of alle bepalingen van deze verordening op bestaande transmissiegekoppelde verbruiksinstallaties, bestaande transmissiegekoppelde distributie-installaties, bestaande distributiesystemen of bestaande verbruikseenheden om de

drie jaar in overweging nemen overeenkomstig de in de leden 3 tot en met 5 bedoelde eisen en procedure.”

6. Artikel 4 van de Europese netcode HVDC luidt als volgt:

“Toepassing op bestaande HVDC-systemen en DC-aangesloten power park modules

1. Met uitzondering van de artikelen 26, 31, 33 en 50, zijn de eisen van deze verordening niet van toepassing op bestaande HVDC-systemen en bestaande DC-aangesloten power park modules, tenzij:

a) een HVDC-systeem of een DC-aangesloten power park module in dergelijke mate is gewijzigd dat de desbetreffende aansluitovereenkomst ingrijpend moet worden herzien overeenkomstig de onderstaande procedure:

i) eigenaren van HVDC-systemen of eigenaren van DC-aangesloten power park modules die voornemens zijn een installatie te moderniseren of apparatuur te vervangen op een wijze die effect heeft op de technische capaciteiten van het HVDC-systeem of de DC-aangesloten power park module, stellen de relevante systeembeheerder hiervan van tevoren in kennis;

ii) wanneer de relevante systeembeheerder oordeelt dat de modernisering of vervanging van apparatuur van zulke omvang is dat een nieuwe aansluitovereenkomst vereist is, stelt de systeembeheerder de desbetreffende regulerende instantie of, indien van toepassing, de lidstaat daarvan in kennis, en

iii) de desbetreffende regulerende instantie of, indien van toepassing, de lidstaat besluit of de bestaande aansluitovereenkomst moet worden herzien, dan wel een nieuwe aansluitovereenkomst vereist is en welke eisen van deze verordening van toepassing zijn, of

b) een regulerende instantie of, indien van toepassing, een lidstaat besluit een bestaand HVDC-systeem of een bestaande DC-aangesloten power park module te onderwerpen aan alle of aan bepaalde eisen van deze verordening, op basis van een overeenkomstig de leden 3, 4 en 5 ingediend voorstel van de relevante TSB.

2. Voor de toepassing van deze verordening wordt een HVDC-systeem of een DC-aangesloten power park module als bestaand beschouwd, indien:

a) dit systeem of deze module op de datum van inwerkingtreding van deze verordening reeds op het net is aangesloten, of

b) de eigenaar van het HVDC-systeem of de eigenaar van de DC-aangesloten power park module een definitief en bindend contract heeft gesloten voor de aankoop van het belangrijkste deel van de productie-installatie of HVDC-apparatuur binnen een tijdsbestek van twee jaar na de inwerkingtreding van deze verordening. De eigenaar van het HVDC-systeem of de eigenaar van de DC-aangesloten power park module stelt de relevante systeembeheerder en de relevante TSB binnen een termijn van 30 maanden na de inwerkingtreding van deze verordening in kennis van het afsluiten van dit contract.

De door de eigenaar van het HVDC-systeem of de eigenaar van de DC-aangesloten power park module aan de relevante systeembeheerder en de relevante TSB toegezonden kennisgeving bevat ten minste de volgende elementen: de benaming van het contract, de datum van ondertekening en de datum van inwerkingtreding, en de specificaties van het belangrijkste deel van de te bouwen, te assembleren of aan te kopen productie-installatie of HVDC-apparatuur.

Een lidstaat kan erin voorzien dat de regulerende instantie in gespecificeerde omstandigheden kan bepalen of het HVDC-systeem of de DC-aangesloten power park module als een bestaand(e), dan wel als een nieuw(e) HVDC-systeem of DC-aangesloten power park module moet worden beschouwd.

3. Teneinde een antwoord te bieden op significante feitelijke wijzigingen van omstandigheden, zoals de ontwikkeling van systeemeisen, inclusief de penetratie van hernieuwbare energiebronnen, intelligente netwerken, gedistribueerde productie of belastingssturing, kan de relevante TSB na een openbare raadpleging overeenkomstig artikel 8 aan de betrokken regulerende instantie of, indien van toepassing, de lidstaat voorstellen de toepassing van deze verordening uit te breiden tot bestaande HVDC-systemen en/of DC-aangesloten power park modules.

Daartoe wordt een grondige en transparante kwantitatieve kosten-batenanalyse uitgevoerd, overeenkomstig de artikelen 65 en 66. De analyse omvat de volgende elementen:

- a) de kosten om bestaande HVDC-systemen en DC-aangesloten power park modules in overeenstemming te brengen met deze verordening;
- b) de sociaaleconomische baten van toepassing op de eisen van deze verordening, en
- c) de mogelijkheid om met alternatieve maatregelen de vereiste prestaties te bereiken.

4. Alvorens de in lid 3 bedoelde kwantitatieve kosten-batenanalyse uit te voeren:

- a) voert de relevante TSB een voorafgaande kwalitatieve vergelijking uit van de kosten en baten;
- b) verkrijgt de relevante TSB de goedkeuring van de relevante regulerende instantie of, indien van toepassing, de lidstaat.

5. De relevante regulerende instantie of, indien van toepassing, de lidstaat neemt een besluit betreffende de uitbreiding van de toepassing van deze verordening tot bestaande HVDC-systemen of DC-aangesloten power park modules binnen zes maanden na ontvangst van het verslag en de aanbeveling van de relevante TSB overeenkomstig artikel 65, lid 4. Het besluit van de regulerende instantie of, indien van toepassing, de lidstaat wordt gepubliceerd.

6. Bij de afweging inzake de eventuele toepassing van deze verordening op bestaande HVDC-systemen of DC-aangesloten power park modules houdt de relevante TSB rekening met de gerechtvaardigde verwachtingen van de eigenaren van HVDC-systemen of DC-aangesloten power park modules.

7. De relevante TSB kan de toepassing van sommige of alle bepalingen van deze verordening op bestaande HVDC-systemen of DC-aangesloten power park modules om de drie jaar in overweging nemen overeenkomstig de in de leden 3 tot en met 5 bedoelde criteria en procedure.

7. De artikelen 71, §1, 159, 161 en 162 van het federaal technisch reglement bepalen wat volgt:

“Art. 71. § 1. Eén of meerdere in deze titel vastgestelde technische eisen zijn ook toepasselijk op de aansluitingsinstallaties of de installaties van transmissienetgebruikers beschouwd als bestaande overeenkomstig artikel 35, §§ 7, eerste lid, 8 en 9, nadat een van de hierna beschreven specifieke procedures is toegepast:

1° in geval van substantiële modernisering van de elektriciteitsproductie-eenheden van de types C of D, de verbruikinstallaties, de HVDC-systemen of de op gelijkstroom aangesloten power park modules, overeenkomstig artikel 4.1, a), de Europese netwerkcodes respectievelijk RfG, DCC en HVDC, of de elektriciteitsproductie-eenheden van de type B of de asynchrone opslagpark waarvan de procedure is voltooid of vastgesteld in de artikelen 161 tot en met 163;

2° wanneer de commissie beslist om één of meerdere van deze technische eisen bedoeld in deze titel op te leggen overeenkomstig de procedure die wordt beschreven in de artikelen 4.1, b), en 4.3 tot 4.5 van de Europese netwerkcodes respectievelijk RfG, DCC en HVDC, op een categorie van aansluitingsinstallaties of de installaties van transmissienetgebruikers beschouwd als bestaande overeenkomstig artikel 35, §§ 7, eerste lid en 8;

3° wanneer de commissie beslist om één of meerdere van deze technische eisen bedoeld in deze titel toe te passen op een categorie van elektriciteitsproductie-eenheden van type B of op een categorie van asynchrone opslagparken beschouwd als bestaande overeenkomstig artikel 35, §§ 7, eerste lid, 8 en 9;

4° wanneer een Europese netwerkcode voorziet in de toepassing van bepaalde technische eisen op bestaande aansluitingsinstallaties of bestaande installaties van transmissienetgebruikers.”

“Art. 159. § 1. Zo spoedig mogelijk maar ten laatste binnen de twintig werkdagen vanaf de ontvangst van de behoorlijk ingevulde aansluitingsaanvraag in de zin van artikel 151 deelt de transmissienetbeheerder aan de aanvrager het resultaat van de evaluatie van de geringe aard van zijn aansluitingsaanvraag mee, wanneer het een wijzigingsverzoek betreft.

In verband hiermee, wanneer de aanvrager een wijziging van zijn aansluiting of van een installatie beoogt, zoals bedoeld in artikel 148, beoordeelt en motiveert de transmissienetbeheerder de eventueel geringe aard van deze wijziging.

Wordt er geoordeeld dat het om een geringe wijziging gaat, dan kan de transmissienetbeheerder:

1° de beoogde wijzigingen goedkeuren zonder dat welke andere formaliteiten ook moeten worden vervuld en zonder wijziging van het aansluitingscontract van de transmissienetgebruiker;

2° een wijziging van zijn aansluitingscontract voorstellen aan de betrokken transmissienetgebruiker om de geringe aard van de wijziging te omkaderen, in voorkomend geval met het sluiten van een bijlage bij dit contract.

De wijzigingen aan het aansluitingscontract bedoeld in 2° ontslaat de betrokken transmissienetgebruiker niet, in dit geval, van het bekomen vanwege de transmissienetgebruiker van de bedrijfsvoeringsnotificatie van de conformiteit van zijn aansluiting of van zijn installaties, overeenkomstig met de regels bepaald in titel 4 van Boek 2 van Deel 3 en de toepasselijke wetgeving.

De transmissienetbeheerder brengt de commissie op de hoogte van de beslissing die in verband met de geringe aard van de wijziging is genomen.

§ 2. Is de beoogde wijziging niet van geringe aard, dan stelt de transmissienetbeheerder aan de betrokken transmissienetgebruiker voor, binnen de termijn bepaald in § 1, eerste lid, dat het vervolg van de procedure verloopt bij toepassing van de artikelen 160 tot en met 163. In dit geval bestelt de betrokken transmissienetgebruiker de uitvoering van de detailstudie, met inbegrip van, in voorkomend geval, het luik modernisering van deze studie zoals bedoeld in artikel 161, en neemt hij de kosten daarvan voor zijn rekening. “

“Art. 161. § 1. Bij de uitvoering van de detailstudie zoals bedoeld in artikel 160, § 3, en indien de aansluitingsaanvraag betrekking heeft op een wijziging van installaties van de transmissienetbeheerder bedoeld in artikel 4.1.,a), beschouwd als bestaande overeenkomstig artikel 35, § 7, lid 1 en § 8, respectievelijk de Europese netwerkcodes RfG, DCC en HVDC, dan onderzoekt de transmissienetbeheerder op gedetailleerde wijze of deze wijziging binnen het toepassingsgebied van voornoemd artikel 4.1., a), valt.

In dat kader zijn de analysecriteria zoals vastgesteld in artikel 162, §§ 1 en 2, van toepassing. De in artikel 160, § 3, bedoelde detailstudie vermeldt de resultaten van dit onderzoek en, in voorkomend geval, de beslissing van de commissie overeenkomstig artikel 4.1.,a), iii), van de Europese netwerkcode RfG, de Europese netwerkcode DCC en de Europese netwerkcode HVDC.

§ 2. Bij het uitvoeren van detailstudie bedoeld in artikel 160, § 3, wanneer de aansluitingsaanvraag betrekking heeft op een wijziging van een asynchroon opslagpark of een energie-opwekkingseenheid van het type B, beschouwd als bestaande overeenkomstig artikel 35, §§ 8 en 9, onderzoekt de transmissienetbeheerder op gedetailleerde wijze of deze een substantiële modernisering uitmaakt of een vervanging van de uitrusting in de asynchrone opslagparkvoorziening of de elektriciteitsopwekkingseenheid van type B, van die aard dat hun technische capaciteiten zijn aangepast.

In dat kader zijn de analysecriteria zoals vastgesteld in artikel 162, §§ 1 en 2 van toepassing.

Indien de transmissiesysteembeheerder van mening is dat de omvang van de modernisering of vervanging van de uitrustingen van dien aard is dat een nieuw aansluitingscontract vereist is, stelt hij de commissie daarvan in kennis. De commissie beslist of het bestaande aansluitingscontract moet worden herzien of dat een nieuw aansluitingscontract vereist is en stelt de eisen van dit besluit vast die van toepassing zijn op die asynchrone opslagpark of elektriciteitsproductie-eenheid van het type B.

In de in artikel 160, § 3, bedoelde detailstudie worden de resultaten van dit onderzoek en, in voorkomend geval, het besluit van de commissie uit hoofde van deze paragraaf vermeld.

§ 3. In de gevallen bedoeld in de paragrafen 1 en 2 worden de in artikel 160, § 3, vastgestelde termijnen opgeschort tot op het einde van de procedure die wordt beschreven in artikel 4.1., a), respectievelijk de Europese netwerkcodes RfG, DCC en HVDC of tot het einde van de in paragraaf 2 bedoelde procedure.”

“Art. 162. § 1. Het moderniseringsluik van deze detailstudie, met name de moderniseringsstudie zoals bedoeld in artikel 161, evalueert op gedetailleerde wijze de beoogde wijzigingen ten opzichte van de hierna genoemde elementen:

1° elke wijziging van technologie als gevolg waarvan de nominale productie van de elektriciteitsproductie-eenheid type B of de elektriciteitsproductie-eenheid bedoeld in artikel 4.1 van de Europese netwerkcode RfG, of een bestaande DC-aangesloten power park module bedoeld in artikel 4.1 van de Europese netwerkcode HVDC, op een manier dat de betrokken eenheid de hogere drempel naar het type C of D overschrijdt;

2° de omvang van de toename van de nominale productie van de betrokken elektriciteitsproductie-eenheid type B of de elektriciteitsproductie-eenheid bedoeld in artikel 4.1 van de Europese netwerkcode RfG of van de toename van het vermogen het betrokken HVDC-systeem module bedoeld in artikel 4.1 van de Europese netwerkcode HVDC, of van een asynchroon opslagpark;

3° de vernieuwing van één of meerdere essentiële technische elementen van een installatie van de netgebruiker bedoeld in artikel 4.1 van respectievelijk de Europese netwerkcode RfG, DCC en HVDC of een asynchroon opslagpark. Het plaatsen van identieke reserveonderdelen door de vervoergebruiker in zijn installaties wordt niet beschouwd als de vernieuwing van een of meer essentiële technische elementen van die installaties.

§ 2. De transmissienetbeheerder ontwikkelt richtsnoeren voor de toepassing van artikel 4.1. respectievelijk van de Europese netwerkcode RfG, DCC en HVDC, van artikel 161, § 2, en voor de toepassing van paragraaf 1. Hij stelt de commissie de eerste keer voor advies in kennis uiterlijk drie maanden na de inwerkingtreding van dit besluit.

§ 3. Wanneer de transmissienetbeheerder een kennisgeving aan de commissie doet overeenkomstig artikel 4.1. van respectievelijk de Europese netwerkcodes RfG, DCC, HVDC, artikel 161, § 2, derde lid, en op grond van paragraaf 2, maakt hij een kopie voor advies over aan de Algemene Directie Energie. Zij stuurt haar advies binnen een maand naar de commissie en naar de transmissienetbeheerder.”

“**Art. 163.** In geval van een substantiële modernisering van het railtractienetwerk, werken de beheerder van het spoorwegnet en de transmissienetbeheerder actief samen om de oplossing van de conformiteitseis te bepalen die het best aan de beperkingen in het bijzonder voldoet en die op het economisch plan optimaal is.”

2. BESPREKING

2.1. ALGEMEEN

8. Het voorstel van Elia van richtlijnen dd. 9 september 2020 voor het definiëren van ‘substantiële modernisering’ in het kader van het federaal technisch reglement (hierna: “het voorstel van richtsnoeren”) is opgedeeld in acht delen, getiteld “Inleiding”, “Beginselen van een substantiële modernisering”, “Substantiële modernisering en het proces”, “Criteria van een gehele of gedeeltelijke substantiële modernisering (productie-eenheden – RfG)”, “Bijzondere situatie van gesloten distributienetten (CDS)”, “Voorbeelden van substantiële modernisering (productie-eenheden die rechtstreeks op het Elia-net zijn aangesloten)”, “Andere voorbeelden (verbruiksinstallatie rechtstreeks aangesloten op het Elia-net – DCC)” en “Definities”.

De CREG blijft hierna stilstaan bij elk van deze acht delen.

9. Het voorstel van richtsnoeren gaat gepaard met een aanbeveling vanuit de Users’ Group van Elia gericht aan de Minister, de Algemene Directie Energie en de federale en regionale regulatoren om het toepassingsgebied van de substantiële modernisering in het federaal technisch reglement te aligneren met de aanpak en bepalingen zoals gedefinieerd in de Europese netcodes RfG en DCC en om de verruiming wat betreft type B-eenheden en asynchrone opslagparken ongedaan te maken. Daarnaast willen de leden van de Users’ Group de regulatoren vragen om, in het kader van hun bevoegdheden aangaande substantiële modernisering zoals voorzien door de Europese netcode DCC, te beslissen om een vereenvoudigde procedure voor verbruiksinstallaties toe te passen, met het oog op mogelijke efficiëntie- en tijdsinstellingen en omwille van het feit dat in de meeste gevallen de impact van een substantiële modernisering voor een verbruiksinstallatie potentieel beperkter zal zijn dan deze voor een productie-installatie. FEBEG en Febeliec hebben deze aanbevelingen ook geformuleerd als algemene opmerkingen in de publieke raadpleging van het voorstel van richtsnoeren.

De CREG spreekt zich in het kader van huidig advies niet uit over deze aanbeveling vanuit de Users’ Group. Voor de aanbevolen wijzigingen van het federaal technisch reglement zal een afzonderlijk advies van de CREG vereist zijn. Huidig advies dient overigens rekening te houden met de vigerende wetgeving.

De CREG wenst in dit kader wel op te merken dat de bepalingen over substantiële modernisering in het federaal technisch reglement (zie paragraaf 0 van dit advies) waarin sprake is van elektriciteitsproductie-eenheden van de types B, C en D samen gelezen moeten worden met artikel 35, §2, derde lid, 4°, b), van het federaal technisch reglement met toepassing waarvan elektriciteitsproductie-eenheden bedoeld in het eerste lid (lees: van §2) van het type D zijn indien het aansluitingspunt is gesitueerd op of boven 110 kV, ongeacht het maximaal vermogen. Artikel 35, §2, van het federaal technisch reglement beoogt specifiek de indeling in categorieën van de elektriciteitsproductie-eenheden van transmissienetgebruikers (cf. artikel 35, §1, en §2, eerste lid, van het federaal technisch reglement).

Onder “electriciteitsproductie-eenheden bedoeld in het eerste lid” blijken alle electriciteitsproductie-eenheden van transmissienetgebruikers te worden bedoeld, ongeacht of ze als nieuw of als bestaand moeten worden beschouwd met toepassing van artikel 35, §§7 en 8⁴, van het federaal technisch reglement. Alle bestaande electriciteitsproductie-eenheden aangesloten op het transmissienet zoals het vandaag geconfigureerd is, zijn volgens de CREG zodoende van het type D.⁵

Het feit dat niettemin sprake is van electriciteitsproductie-eenheden aangesloten op het transmissienet van het type A, B en C in meerdere andere bepalingen van het federaal technisch reglement geeft aanleiding tot verwarring aangezien het transmissienet in de praktijk geen infrastructuur bevat tussen 70kV en 110kV.

2.2. DEEL 1 “INLEIDING”

10. In het eerste deel van het voorstel van richtsnoeren, getiteld “Inleiding”, wordt het kader van de voorgestelde richtsnoeren geschetst, dat bestaat uit artikel 4 van de Europese netcodes RfG en DCC en de artikelen 161 en 162 van het federaal technisch reglement. Er wordt daarbij door Elia vermeld dat de richtsnoeren voor substantiële modernisering onder de Europese netcode HVDC en voor niet-synchrone opslagparken het voorwerp zullen uitmaken van een afzonderlijk document.

11. In dit eerste deel van het voorstel van richtsnoeren is sprake van richtsnoeren voor de modernisering van “productie-eenheden” en “verbruiksinstallaties”. Verder in het voorstel van richtsnoeren worden de termen “verbruiksinstallatie” en “verbruikseenheid” door elkaar gebruikt, terwijl de Europese netcode DCC een eigen betekenis geeft aan deze begrippen. Dit geeft aanleiding tot onduidelijkheid en verwarring. De CREG adviseert vooreerst om de term “electriciteitsproductie-eenheden” te hanteren, die gedefinieerd wordt in de Europese netcode RfG (artikel 2, tweede lid, onder punt 5) en tevens gebruikt wordt, zij het niet steeds op coherente wijze, in het federaal technisch reglement. Het verdient eveneens aanbeveling om het begrip “electriciteitsproductie-eenheid” op te nemen in de definitielijst in deel 8 van het voorstel van richtsnoeren met verwijzing naar de definitie daaraan gegeven in de Europese netcode RfG. Ook wat betreft de begrippen “verbruiksinstallatie” en “verbruikseenheid” adviseert de CREG om definities in de richtsnoeren op te nemen met de betekenis daaraan gegeven in de Europese netcode DCC; het gebruik van deze termen in de richtsnoeren dient nauwgezet te gebeuren.

⁴ De CREG ontving en behandelde geen aanvragen als bedoeld in artikel 35, §8, van het federaal technisch reglement.

⁵ Wat betreft nieuwe electriciteitsproductie-eenheden (beschouwd als nieuw met toepassing van artikel 35, §7, tweede lid, van het federaal technisch reglement) aangesloten op het transmissienet, is de situatie in beginsel dezelfde, maar stond de CREG een afwijking toe bij beslissing (B)2028 van 6 december 2019 in volgende zin: “Bijgevolg dienen de nieuwe electriciteitsproductie-eenheden van de vermogenscategorie lager dan 25 MW die op het transmissienet op een spanningsniveau hoger dan of gelijk aan 110 kV zijn aangesloten binnen een termijn van vijf jaar na het indienen van de aanvraag (9 juli 2019), enkel te voldoen aan de bepalingen van de Europese netcode RfG (en hun nationale uitvoering met toepassing van artikel 7 van deze netcode) alsof ze op een spanningsniveau lager dan 110 kV zouden zijn aangesloten op het transmissienet.”

Er moet worden opgemerkt dat artikel 4 van de Europese netcode DCC het toepassingsgebied van de moderniseringsprocedure overigens niet beperkt tot bestaande transmissiegekoppelde verbruiksinstallaties, maar uitbreidt tot bestaande transmissiegekoppelde distributie-installaties, bestaande distributiesystemen, bestaande verbruikseenheden binnen een verbruiksinstallatie op een spanningsniveau van meer dan 1000 V en gesloten distributiesystemen met een spanningsniveau van meer dan 1000 V. De CREG adviseert Elia om het toepassingsgebied van de richtsnoeren volledig af te stemmen op het toepassingsgebied van artikel 4.1 van de Europese netcode DCC voor zover relevant op federaal niveau. Artikel 71, §1, 1°, van het federaal technisch reglement waarin enkel sprake is van de substantiële modernisering van verbruiksinstallaties wat betreft de Europese netcode DCC, moet vanuit dit oogpunt in elk geval ook samen gelezen worden met artikel 313, eerste lid, 3°, c), i), van het federaal technisch reglement dat bepaalt dat de artikelen 161 en 162 van het federaal technisch reglement van toepassing zijn op de beheerders van een publiek distributienet waarvoor ze worden gelijkgesteld met transmissienetgebruikers of netgebruikers.

12. Wat betreft artikel 4 van de Europese netcodes RfG en DCC wordt in het eerste deel van het voorstel van richtsnoeren van Elia het volgende uiteengezet:

“Artikel 4 van de Europese netwerkcodes RfG en DCC definieert de toepasselijkheid van de vereisten van deze codes op de productie-eenheden of verbruiksinstallaties die als bestaand worden beschouwd.

Dit artikel voorziet in de toepassing van de nieuwe reglementering op de bestaande eenheden in de volgende twee gevallen:

- hetzij in geval van substantiële modernisering van bestaande eenheden van het type C en D (artikel 4.1)
- hetzij bij toepassing van bepaalde vereisten op alle bestaande eenheden op voorstel van de betreffende transmissienetbeheerder (TNB), en dit na een kostenbatenanalyse, een consultatie en een goedkeuring door de bevoegde overheid (artikel 4.3).

[...]

Het vervolg van dit document gaat slechts over de substantiële modernisering”.

Artikel 162, §2, van het federaal technisch reglement bepaalt dat de transmissienetbeheerder richtsnoeren ontwikkelt voor de toepassing van artikel 4.1 respectievelijk van de Europese netwerkcode RfG, DCC en HVDC, van artikel 161, §2, en voor de toepassing van paragraaf 1. Hij stelt de CREG de eerste keer voor advies in kennis uiterlijk drie maanden na de inwerkingtreding van dit besluit.

Artikel 162, §2, van het federaal technisch reglement verwijst met andere woorden naar artikel 4.1 van de Europese netcodes RfG, DCC en HVDC, d.w.z. niet enkel naar artikel 4.1, a), van deze netcodes (individuele beoordeling van substantiële modernisering van bestaande installaties), maar ook naar artikel 4.1, b), van deze netcodes (toepassing op categorieën van bestaande installaties op voorstel van de transmissienetbeheerder na kostenbatenanalyse), hoewel dit laatste mogelijks niet de bedoeling is geweest bij de redactie van het federaal technisch reglement.

Teneinde te voldoen aan deze bepaling van het federaal technisch reglement en onverminderd wat in de vorige paragraaf wordt uiteengezet, zal de transmissienetbeheerder derhalve nog richtsnoeren moeten ontwikkelen voor de toepassing van artikel 4.1, a) van de Europese netcode HVDC, voor de modernisering van asynchrone opslagparken en strikt genomen zonder wijziging van het federaal technisch reglement ook voor de toepassing van artikel 4.1, b), van de Europese netcodes RfG, DCC en HVDC. De CREG stelt vast dat de termijn van drie maanden voor de eerste voorlegging voor advies aan de CREG ruimschoots is overschreden. De ontbrekende richtsnoeren dienen onverwijld aan de CREG voor advies te worden voorgelegd. Indien Elia meent daarvan (nog) geen werk te kunnen maken, vraagt de CREG om dit schriftelijk te motiveren.

13. Elia merkt op dat artikel 163 van het federaal technisch reglement de bijzondere situatie van het conform maken van het tractienet spoor omschrijft en dat dit punt, gezien de bijzondere aard van dit artikel, niet verder wordt uitgewerkt in de richtsnoeren. Artikel 163 van het federaal technisch reglement voorziet inderdaad in een actieve samenwerking tussen de transmissienetbeheerder en de beheerder van het spoorwegnet (lees: tractienet spoor) om, in geval van een substantiële modernisering van het railtractienetwerk, de oplossing van de conformiteitseis te bepalen die het best aan de technische beperkingen voldoet en die op het economisch plan optimaal is.

14. Elia stelt verder nog dat op regionaal niveau de toepassing van het concept van substantiële modernisering in de nabije toekomst moet worden vastgelegd in de verschillende regionale technische reglementen en pleit voor de goedkeuring van criteria voor substantiële modernisering die zo dicht mogelijk bij de criteria op zowel federaal als regionaal niveau liggen, rekening houdend met de verschillende geldende regulatoire kaders. De CREG kan zich niet uitspreken over zaken die op regionaal niveau al dan niet moeten gebeuren, maar is eveneens voorstander om de aanpak zoveel mogelijk onderling op elkaar af te stemmen. Dit pleidooi van Elia in de laatste alinea van de "Inleiding" hoort evenwel volgens de CREG niet thuis in de richtsnoeren.

15. De CREG is vragende partij voor coherentie tussen de Nederlandstalige en Franstalige versie van het voorstel van richtsnoeren, een lijst van gebruikte afkortingen en een consistent gebruik ervan, en duidelijke verwijzingen naar regelgevende teksten. Het is inderdaad van belang dat de richtsnoeren duidelijk en ondubbelzinnig zijn voor de marktpartijen.

Verder adviseert de CREG om niet de term "omzetting"/ "*transcrites*" te gebruiken wat betreft de uitwerking in het federaal technisch reglement van de aansluitingseisen vervat in de Europese verordeningen zoals het geval is in de eerste alinea van de "Inleiding", want Europese verordeningen zijn rechtstreeks toepasselijk in de nationale rechtsorde en hoeven niet/mogen niet worden omgezet naar nationaal recht. De CREG adviseert om gewag te maken van de term "uitvoering"/ "*élaborées*" van Europese verordeningen. Tenslotte merkt de CREG een redactionele fout op in de Nederlandstalige versie van deel 1 van het voorstel van richtsnoeren, zijnde het werkwoord "*overleggen*" dient vervangen te worden door "*voor te leggen*".

2.3. DEEL 2 “BEGINSELEN VAN EEN SUBSTANTIËLE MODERNISERING”

16. In het tweede deel van het voorstel van richtsnoeren bepaalt Elia de richtsnoeren voor het beoordelen van een substantiële modernisering, met een aantal algemene beginselen die gelden voor zowel elektriciteitsproductie-eenheden als verbruiksinstallaties en een aantal beginselen eigen aan elektriciteitsproductie-eenheden resp. verbruiksinstallaties.

17. Uit het luik “algemene beginselen” valt op te maken dat Elia een onderscheid maakt tussen volledige en gedeeltelijke substantiële modernisering van bestaande elektriciteitsproductie-eenheden en bestaande verbruiksinstallaties, waarbij in geval van een volledige substantiële modernisering de hele installatie moet voldoen aan alle eisen van het federaal technisch reglement, terwijl in geval van een gedeeltelijke substantiële modernisering moet worden voldaan aan een gedeelte van de eisen van het federaal technisch reglement.

Elia stelt meer bepaald in deel 2 van het voorstel van richtsnoeren dat de bestaande installaties (productie en verbruik), afhankelijk van de situatie, moeten voldoen aan alle of een gedeelte van de eisen van het nieuw geldend technisch reglement. Elia maakt in deel 2 ook een paar maal gewag van “de conformiteit met de nieuwe voorschriften”.

Het federaal technisch reglement, vastgelegd bij koninklijk besluit van 22 april 2019 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe (reglement dat dus als bestaand moet worden bestempeld in het voorstel van richtsnoeren en niet als nieuw), bevat zowel technische vereisten voor bestaande installaties als voor nieuwe installaties. Uit de gesprekken met Elia is gebleken dat Elia bedoelt te stellen dat in de vermelde gevallen van substantiële modernisering moet worden voldaan aan de respectieve eisen voor nieuwe installaties in het federaal technisch reglement. Dit moet echter resulteren in een duidelijke tekst, wat nu niet het geval is aangezien de uitdrukkingen “eisen van het nieuw geldend technisch reglement” of “nieuwe voorschriften” zowel betrekking kunnen hebben op de eisen voor bestaande als voor nieuwe installaties in het federaal technisch reglement.

Bovendien gaat het niet enkel over de toepassing van alle of een gedeelte van de eisen voor nieuwe installaties in het federaal technisch reglement, maar eerst en vooral ook over de toepassing van alle of een gedeelte van de aansluitingseisen in de Europese netcodes RfG, DCC of HVDC (cf. de bewoordingen van de artikelen 4.1, a), van de Europese netcodes RfG, DCC en HVDC). De genoemde Europese netcodes bevatten technische aansluitingseisen die op bepaalde punten verder uitgewerkt worden op nationaal niveau (de zgn. ‘eisen voor algemene toepassing’), *in casu* in het federaal technisch reglement.

De CREG adviseert om de richtsnoeren op beide voormelde punten aan te passen en dit niet alleen wat betreft deel 2, maar op alle relevante plaatsen in de richtsnoeren (bv. ook herhaaldelijk in deel 4).

De CREG merkt op dat ook Febeliec een opmerking had over welke versie van het federaal technisch reglement voor welke bestaande eenheden van toepassing is (raadplegingsrapport “Relevant Grid Code for existing units”). De CREG meent dat de hierboven gevraagde aanpassingen noodzakelijk zijn om eveneens aan deze opmerking tegemoet te komen.

18. Tevens wordt in deel 2 van het voorstel van richtsnoeren bepaald dat elk nieuw element in een bestaande productie-eenheid of bestaande verbruiksinstallatie of elke nieuwe uitbreiding ervan moet voldoen aan het geldend technisch reglement. De vervanging door een identiek reserveonderdeel, waarbij wordt verwezen naar een definitie van dit begrip in de definitielijst, wordt evenwel door Elia niet als een substantiële modernisering aanzien. Dit laatste principe volgt reeds uit artikel 162, §1, 3°, van het federaal technisch reglement dat onder meer bepaalt dat het plaatsen van identieke reserveonderdelen door de vervoergebruiker (lees: transmissienetgebruiker) in zijn installaties niet wordt beschouwd als de vernieuwing van een of meer essentiële technische elementen van die

installaties. In de definitielijst vervat in deel 8 van het voorstel van richtsnoeren wordt echter de term “reserveonderdeel” gedefinieerd, en niet “identiek reserveonderdeel”. De CREG adviseert om de term “identiek reserveonderdeel” te hanteren om aan te sluiten bij de tekst van artikel 162, §1, 3°, van het federaal technisch reglement.

19. Elia stelt voor dat de conformiteit van de bestaande installatie met de nieuwe vereisten wordt aangetoond op het aansluitpunt. De in deel 8 van het Nederlandstalige voorstel van richtsnoeren gedefinieerde term is weliswaar “aansluitingspunt”. De CREG adviseert dan ook om consequent deze term te gebruiken in het document. Bovendien stelt de CREG vast dat in de definitie van de term “aansluitingspunt” sprake is van het Elia-net. De CREG wenst te preciseren dat ze zich in huidig advies uitsluitend uitspreekt over het voorstel van richtsnoeren in zoverre het betrekking heeft op de aansluiting van bestaande installaties op het federaal gereguleerd transmissienet.

20. Met toepassing van deel 2 van het voorstel van richtsnoeren moet “de bestaande uitrusting ten minste voldoen aan de voorschriften die gelden voor de bestaande uitrustingen (behoudens uitdrukkelijk akkoord in het aansluitingscontract)”. Bestaande installaties moeten inderdaad voldoen aan de eisen voor bestaande installaties in het federaal technisch reglement. Dit wordt ook bevestigd door Elia op p. 7 van haar consultatierapport. De CREG heeft uit de besprekingen naar aanleiding van de totstandkoming van het federaal technisch reglement begrepen dat de daarin vervatte eisen voor bestaande installaties de continuïteit beogen met de eisen waaraan deze installaties reeds dienden te voldoen met toepassing van het opgeheven federaal technisch reglement van 19 december 2002 en de in uitvoering zijnde aansluitingscontracten. Het is echter niet duidelijk wat Elia bedoelt met de woorden “behoudens uitdrukkelijk akkoord in het aansluitingscontract”. Men kan niet bilateraal beslissen om een van het federaal technisch reglement afwijkende regeling op te nemen in het aansluitingscontract, tenzij de regelgeving/het federaal technisch reglement die mogelijkheid uitdrukkelijk zou voorzien. De CREG adviseert Elia om dit te verduidelijken of zo nodig te schrappen.

21. In deel 2 van het voorstel van richtsnoeren wordt verder bepaald dat er in bepaalde gevallen rekening wordt gehouden met “gerelateerde beperkende factoren die de conformiteit met de nieuwe voorschriften tijdelijk verhinderen”. Deze zinsnede is erg algemeen en kan een risico inhouden op discriminatie. Uit deel 6 van het voorstel van richtsnoeren (Voorbeelden) blijkt dat in bepaalde gevallen een tijdelijk uitstel wordt verleend indien de kost om aan de eisen voor nieuwe installaties van het federaal technisch reglement te voldoen meer dan 10% van de projectkosten uitmaakt.

De CREG verwijst hierbij naar wat uiteengezet wordt in paragrafen 36 tot 41 van dit advies.

22. De omschakeling van een verbruiksinstallatie naar een gesloten distributienet wordt niet beschouwd als een substantiële modernisering door Elia. De CREG kan akkoord gaan dat de loutere kwalificatie op zich van een net als gesloten industrieel net geen (substantiële) modernisering van de verbruiksinstallatie inhoudt. Een dergelijke kwalificatie impliceert immers geen fysieke wijziging van de installatie en heeft dus ook geen impact op de technische mogelijkheden van de verbruiksinstallaties binnen dit net.

23. Verder worden de volgende bijzondere beginselen voor de elektriciteitsproductie-eenheden (RfG) voorgesteld door Elia:

“- Er zijn drie soorten criteria waaraan een (gehele of gedeeltelijke) substantiële modernisering wordt getoetst:

- o Wijzigingen aan de installatie die een wijziging van het type B, C of D tot gevolg hebben;
- o Wijzigingen in de installatie die leiden tot een verhoging van het vermogen van de installatie;
- o Wijzigingen die de vernieuwing van de uitrusting van de installatie tot gevolg hebben.

- In paragraaf 4 worden de criteria nader toegelicht.”

De CREG heeft geen bezwaren tegen deze bijzondere beginselen voor de elektriciteitsproductie-eenheden aangesloten op het transmissienet, behalve dat het criterium inzake een wijziging van het type B, C of D volgens de CREG geen relevantie heeft in de praktijk (zie paragraaf 9, *in fine*, van dit advies). De CREG merkt hierbij echter op dat deze bijzondere beginselen mogelijks dienen te evolueren op basis van de opgedane ervaring.

24. Wat betreft de verbruiksinstallaties (DCC) worden volgende bijzondere beginselen voorgesteld door Elia:

“- Elk nieuw element in een verbruiksinstallatie moet voldoen aan het nieuw geldend Technisch Reglement en mag geen gerelateerd beperkend element zijn voor de toekomstige conformiteit van de gehele installatie aan het nieuw geldende Technisch Reglement.”

Het bijzonder beginsel voor verbruiksinstallaties (DCC) begrijpt de CREG als volgt. Behalve indien het een identiek reserveonderdeel betreft, mag een technische component van een verbruiksinstallatie die vervangen wordt en een impact kan hebben op de conformiteit van de installatie met de vereisten van de Europese netcode DCC of de vereisten voor nieuwe verbruiksinstallaties van het federaal technisch reglement, niet verhinderen dat heel de verbruiksinstallatie conform wordt op het ogenblik dat andere onderdelen van de verbruiksinstallatie die de conformiteit van de hele verbruiksinstallatie op dat ogenblik nog verhinderen, later vervangen worden.

Dit is volgens de CREG een algemeen principe dat opgaat voor de vervanging van onderdelen voor elk installatietype en dat een logisch gevolg is van de aangepaste regelgeving. Het valt immers te verwachten dat nieuwe onderdelen die op de markt worden aangeboden sowieso aan de nieuwe normen zullen voldoen.

Evenwel, het criterium zou duidelijk moeten stellen dat vanaf het ogenblik dat er een onderdeel vervangen wordt dat een gehele of gedeeltelijke conformiteit mogelijk maakt, ook al is de installatie slechts gedeeltelijk gemoderniseerd, dit een substantiële modernisering betreft omdat dit effecten heeft op de technische mogelijkheden van de verbruiksinstallatie. Vanaf dat ogenblik moet de verbruiksinstallatie geheel of gedeeltelijk conform de vereisten voor nieuwe verbruiksinstallaties worden uitgebaat. In dat geval is dit aan de beslissing van de CREG onderworpen. De CREG stelt voor dat Elia dit in het voorstel van richtsnoeren expliciet verduidelijkt.

Daarnaast merkt de CREG op dat de bijzondere beginselen voor verbruiksinstallaties geen gevallen identificeren die voor Elia per definitie gelden als een substantiële modernisering. In Frankrijk is dat bijvoorbeeld wel het geval. Zo worden de toename van het aansluitingsvermogen of de wijziging van het spanningsniveau van de aansluiting er als een substantiële modernisering beschouwd waarbij de verbruiksinstallatie volledig aan de vereisten voor nieuwe verbruiksinstallaties dient te voldoen.

Algemeen merkt de CREG op dat deze bijzondere beginselen mogelijks dienen te evolueren op basis van de opgedane ervaring en met het oog op een veilige en efficiënte uitbating van het systeem.

2.4. DEEL 3 “SUBSTANTIËLE MODERNISERING EN HET PROCES”

25. Deel 3 van het voorstel van richtsnoeren bevat onder meer een schematische weergave van de procedure die wordt doorlopen in geval van de modernisering van een elektriciteitsproductie-eenheid of verbruiksinstallatie.

Elia maakt een onderscheid tussen enerzijds productie-eenheden van het type B, C en D en anderzijds verbruiksinstallaties.

26. Wat betreft de elektriciteitsproductie-eenheden van het type B, C en D verwijst de CREG naar haar opmerking in paragraaf 9 (*in fine*) van dit advies. Aangezien alle bestaande elektriciteitsproductie-eenheden aangesloten op het federaal transmissienet, in zijn huidige configuratie, van het type D zijn, is er volgens de CREG geen aanleiding om gewag te maken in het voorstel van richtsnoeren van elektriciteitsproductie-eenheden van het type B en C en van een “categoriewijziging naar een hoger type”. Dit betekent echter niet dat Elia en de CREG bij substantiële modernisering van bestaande elektriciteitsproductie-eenheden aangesloten op het transmissienet (toename van de nominale productie of de vernieuwing van elementen ervan) steeds noodzakelijkerwijze de toepassing van de technische aansluitingseisen die gelden voor nieuwe elektriciteitsproductie-eenheden van het type D moeten vereisen. Het is de regulerende instantie die beslist welke eisen van de Europese netcode RfG van toepassing zijn, weliswaar rekening houdend onder meer met het beginsel van niet-discriminatie.

27. Wat betreft de substantiële modernisering van verbruiksinstallaties stelt de CREG vast dat Elia ervan uitgaat in het voorstel van richtsnoeren dat de CREG in dergelijke gevallen geen beslissingsbevoegdheid heeft. Dit is niet in overeenstemming met artikel 4.1 van de Europese netcode DCC:

“1. De eisen van deze verordening zijn niet van toepassing op bestaande transmissiegekoppelde verbruiksinstallaties, bestaande transmissiegekoppelde distributie-installaties, bestaande distributiesystemen en bestaande verbruikseenheden die door een verbruiksinstallatie of een gesloten distributiesysteem worden gebruikt of kunnen worden gebruikt om diensten voor vraagsturing aan een relevante systeembeheerder of relevante TSB te leveren, tenzij:

a) een bestaande transmissiegekoppelde verbruiksinstallatie, een bestaande transmissiegekoppelde distributie-installatie, een bestaand distributiesysteem of een bestaande verbruikseenheid binnen een verbruiksinstallatie op een spanningsniveau van meer dan 1 000 V of een gesloten distributiesysteem met een spanningsniveau van meer dan 1 000 V zodanig is aangepast dat de desbetreffende aansluitovereenkomst ingrijpend moet worden herzien overeenkomstig de onderstaande procedure:

i) eigenaren van verbruiksinstallaties, DSB's of GDSB's die van plan zijn een installatie te moderniseren of apparatuur te vervangen op een wijze die effect heeft op de technische mogelijkheden van de transmissiegekoppelde verbruiksinstallatie, de transmissiegekoppelde distributie-installatie, het distributiesysteem of de verbruikseenheid, stellen de relevante systeembeheerder hiervan van tevoren in kennis;

ii) wanneer de relevante systeembeheerder oordeelt dat de modernisering of vervanging van apparatuur van zulke omvang is dat een nieuwe aansluitovereenkomst vereist is, stelt de systeembeheerder de desbetreffende regulerende instantie of, indien van toepassing, de lidstaat daarvan in kennis; en

iii) de desbetreffende regulerende instantie of, indien van toepassing, de lidstaat besluit of de bestaande aansluitovereenkomst moet worden herzien, dan wel of een nieuwe

aansluitovereenkomst vereist is en welke eisen van deze verordening van toepassing zijn;”
(eigen nadruk)

Indien Elia meent dat er sprake is van een modernisering of vervanging die een dermate effect heeft op de technische mogelijkheden van de verbruiksinstallatie dat een nieuwe of wijziging van de aansluitingsovereenkomst vereist is, moet de CREG worden ingelicht en heeft zij de wettelijke taak om een beslissing daarover te nemen, met inbegrip van het bepalen welke eisen van de verordening van toepassing zijn.

28. Verder stelt de CREG vast dat het federaal technisch reglement ervan uitgaat dat een moderniseringsstudie steeds kadert binnen een detailstudie. Uit artikel 159, §2, van het federaal technisch reglement vloeit immers voort dat wanneer de beoogde wijziging (van de aansluiting of van een installatie)⁶ niet van geringe aard is, het vervolg van de procedure verloopt bij toepassing van de artikelen 160 tot en met 163 en een detailstudie wordt besteld. Ook in de artikelen 161, §§1 en 2, en 162, §1, van het federaal technisch reglement die bepalingen bevatten inzake de modernisering van installaties is telkens sprake van de uitvoering van een detailstudie.

Deel 3 van het voorstel van richtsnoeren gaat echter uit van de toepassing van de artikelen 161 en 162 van het federaal technisch reglement ook buiten het kader van een detailstudie.

Artikel 159, §2, van het federaal technisch reglement vereist volgens de CREG nochtans de uitvoering van een detailstudie met een moderniseringsstudie telkens indien de beoogde wijziging van de installatie niet van geringe aard is. Volgens de CREG vloeit met andere woorden uit de voornoemde bepalingen van het federaal technisch reglement voort dat een detailstudie met een luik moderniseringsstudie vereist is, hetzij indien de beoogde wijziging van zowel de aansluiting als de installatie niet van geringe aard is, hetzij indien enkel de beoogde wijziging van de installatie niet van geringe aard is. In dat laatste geval vallen de detailstudie en de moderniseringsstudie vermoedelijk samen.

Het feit dat elke moderniseringsstudie kadert binnen een detailstudie veronderstelt echter ook, rekening houdend met het feit dat alle betrokken artikelen behoren tot Deel 3, Boek 2, Titel 2 “Aansluitingsaanvraag” van het federaal technisch reglement, dat een aansluitingsaanvraag wordt ingediend telkens indien een modernisering van de installatie gepland staat, wat volgens de CREG onvoldoende blijkt uit deel 3 van het voorstel van de richtsnoeren. Hierbij rijst ook de vraag welke de impact is van een substantiële modernisering op het aansluitingscontract.

De CREG adviseert om deel 3 van het voorstel en de daarin voorziene schema’s aan te passen teneinde een procedure te voorzien die volledig aansluit bij de voornoemde bepalingen van het federaal technisch reglement.

29. De CREG merkt op dat het voorstel van richtsnoeren onvoldoende duidelijk is wat betreft het te volgen proces bij een vervanging door een al dan niet identiek reserveonderdeel. De nood aan concrete richtsnoeren hierrond wordt ook door FEBEG aangekaart tijdens de openbare raadpleging.

De eerste vraag is of de transmissienetgebruiker een vervanging door een reserveonderdeel aan Elia moet rapporteren. In haar antwoord in het raadplegingsrapport verduidelijkt Elia dat elke vervanging die een impact kan hebben op de performantie van de installatie en aldus aanleiding kan geven tot een modernisering gerapporteerd moeten worden aan Elia. De CREG gaat hiermee akkoord. Dit volgt immers rechtstreeks uit artikel 4.1, a), i), van de Europese netcode RfG dat bepaalt dat eigenaren van elektriciteitsproductie-installaties die voornemens zijn een installatie te moderniseren of apparatuur te vervangen op een wijze die effect heeft op de technische capaciteiten van de elektriciteitsproductie-eenheid, de relevante systeembeheerder hiervan van tevoren in kennis stellen (analoog in artikel 4.1, a), i), van de Europese netcode DCC) en eveneens uit artikel 148, eerste lid, van het federaal technisch

⁶ Cf. artikel 159, §1, tweede lid, van het federaal technisch reglement.

reglement (indiening van een aansluitingsaanvraag). Hieruit volgt - *a contrario* - ook dat er geen rapportering nodig is aan Elia indien het een identiek reserveonderdeel betreft. Er is dan weer wel een rapportering door Elia aan de CREG verplicht indien de gerapporteerde modernisering of vervanging volgens Elia toch een geringe wijziging is die geen aanleiding moet geven tot een moderniseringsstudie (artikel 159, §1, laatste lid, van het federaal technisch reglement).

De CREG wenst hierbij een kanttekening te plaatsen, met name wanneer het een onderdeel betreft dat in een eerdere moderniseringsstudie als “gerelateerde beperkende factor” werd geïdentificeerd op basis van het voorgestelde algemene beginsel dat “Er in bepaalde gevallen rekening gehouden wordt met gerelateerde beperkende factoren die de conformiteit met de nieuwe voorschriften tijdelijk verhinderen.” Een vervanging van een beperkend element door een identiek reserveonderdeel zou in deze uitzonderingscontext de beperking bestendigen, wat niet de bedoeling kan zijn. Zie in dit kader ook paragraaf 41 van dit advies.

De CREG adviseert dat Elia bovenstaande elementen verduidelijkt in het voorstel van richtsnoeren. Ook acht de CREG het nuttig dat Elia in het voorstel van richtsnoeren, hoofdstuk 7, het onderscheid tussen beide gevallen illustreert aan de hand van minstens twee voorbeelden, namelijk waarbij het te vervangen onderdeel al dan niet in een eerdere procedure van substantiële modernisering als beperkend werd geïdentificeerd.

30. Deel 3.1. van het voorstel van richtsnoeren (i.h.b. het schema) wekt verder de indruk dat de CREG gehouden is om haar beslissingen over substantiële modernisering te nemen binnen zestig werkdagen. Er is evenwel geen wettelijke termijn voorzien voor het nemen van deze beslissingen. Artikel 161, §3, van het federaal technisch reglement voorziet zelfs dat in de gevallen bedoeld in artikel 160, §§1 en 2, de in artikel 160, §3, van het federaal technisch reglement vastgestelde termijnen worden opgeschort tot op het einde van de procedure die wordt beschreven in artikel 4.1, a), respectievelijk van de Europese netwerpcodes RfG, DCC en HVDC of tot op het einde van de in paragraaf 2 bedoelde procedure. De CREG adviseert dan ook om de bewoordingen van deel 3.1 en het daarin vervatte schema aan te passen. Bij afwezigheid van een wettelijke termijn, is de CREG gehouden haar beslissingen binnen een redelijke termijn te nemen. In deel 3.1. (pagina 6) is overigens op één plaats sprake van het advies van de regulator, terwijl dit “beslissing van de regulator” moet zijn.

31. Wat betreft de opmerking van FEBEG (zie raadplegingsrapport onder “Clarify process”) dat het niet duidelijk is welke de gevolgen zijn wanneer een vereiste aanvraag voor detailstudie niet wordt ingediend, wie dit zal monitoren en welke de penaliteiten zijn, merkt de CREG op dat deze modaliteiten volgens haar niet thuishoren in dit voorstel van richtsnoeren maar terechte vragen zijn die verdere analyse verdienen. De CREG heeft de wettelijke taak om de naleving te controleren van o.m. de Europese netcodes RfG en DCC en het federaal technisch reglement (artikel 23, §2, tweede lid, 8°, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt). De CREG adviseert Elia om na te gaan of bepaalde elementen (vb. penaliteiten) geheel of gedeeltelijk ondervangen kunnen worden in het door de CREG goed te keuren type-aansluitingscontract.

32. Tenslotte merkt de CREG op dat de afkorting ‘KAM’ die staat voor “Key account manager” nergens uitgespeld wordt. De CREG stelt voor deze afkorting ten minste één keer voluit weer te geven. Ook worden nieuwe termen geïntroduceerd zoals “ingrijpende modernisering” en “gedetailleerd studieverlag”. De CREG stelt voor om de eerder gedefinieerde begrippen “substantiële modernisering” en “detailstudie” te gebruiken. Verder zijn er enkele schrijffouten in de aangebrachte wijzigingen in deel 3 van het voorstel van de richtsnoeren, Nederlandstalige versie. De CREG vraagt deze te corrigeren. Tenslotte stelt de CREG vast dat de verschillende stappen niet genummerd zijn waardoor het moeilijk is om de kruisverwijzingen te volgen.

2.5. DEEL 4 “CRITERIA VAN EEN GEHELE OF GEDEELTELIJKE SUBSTANTIËLE MODERNISERING (PRODUCTIE-EENHEDEN – RfG)”

33. Elia stelt in deel 4 van het voorstel van richtsnoeren dat de bestaande installaties, afhankelijk van de situatie, moeten voldoen aan alle of een gedeelte (of deelverzameling) van de eisen van het nieuw geldend technisch reglement. De CREG verwijst naar wat zij in dit kader heeft uiteengezet in paragraaf 17 van dit advies, dat hier als integraal herhaald moet worden beschouwd.

34. Daarnaast stelt de CREG vast dat Elia niet aangeeft welke artikelen uit de Europese netcode RfG resp. DCC en het federaal technisch reglement volgens haar precies van toepassing moeten zijn op de gemoderniseerde bestaande installatie. De tabellen in deel 4.2 vermelden wel technische vereisten maar deze zouden volgens Elia verwijzen naar de artikelen uit het voorstel van de algemene toepassingseisen van de netcode RfG en DCC opgemaakt door Elia met toepassing van respectievelijk artikel 7(4) van de Europese netcode RfG en artikel 6(6) van de Europese netcode DCC. Vooreerst is niet duidelijk dat naar dit document wordt verwezen. Bovendien wordt de juridische basis in het federaal technisch reglement en in de betrokken Europese netcode niet vermeld. Dit is ook het geval in de andere tabellen in het voorstel van richtsnoeren (zie delen 6 en 7). Deze verwijzingen naar een document zonder juridisch afdwingbare waarde in het voorstel van richtsnoeren moeten worden vervangen door verwijzingen naar de juridische basis van de technische vereisten die volgens Elia van toepassing worden op de bestaande installatie. Met andere woorden, de concrete verwijzingen naar de artikelen in de Europese netcodes RfG, DCC of HVDC en in het federaal technisch reglement die volgens Elia van toepassing worden, moeten worden vermeld.

Indien Elia de verwijzingen naar het voorstel van de algemene toepassingseisen niettemin daarnaast zou wensen te behouden, merkt de CREG nog op dat de afkorting RfG voor het document “algemene toepassingseisen”/“*Requirements for General application*” bijzonder ongelukkig en verwarrend is in het licht van de Europese netcode RfG en derhalve hoe dan ook een andere afkorting voor dit document moet worden gehanteerd.

Tenslotte wenst de CREG bij de onderverdeling en de vereisten al naargelang het type, te verwijzen naar wat ze hierover uiteengezet heeft in de paragrafen 9 en 26 van dit advies.

35. Verder adviseert de CREG om te verduidelijken wat wordt bedoeld door Elia met de opmerking “de voorschriften zijn cumulatief” in deel 4.2 van het voorstel van richtsnoeren, nl. dat zij volgens Elia samen moeten worden vervuld.

36. De CREG gaat akkoord met de voorgestelde criteria die leiden tot een gehele of gedeeltelijke substantiële modernisering van elektriciteitsproductie-eenheden. De CREG merkt echter op dat – behalve bij criterium 1 – er telkens rekening gehouden kan worden met de gerelateerde, beperkende elementen:

“ Er wordt rekening gehouden met de gerelateerde, beperkende elementen: als de kosten van hun vervanging om te voldoen aan de voorschriften van het nieuw geldend Technisch Reglement meer dan 10% van de projectkosten bedragen, is de vervanging niet onmiddellijk vereist. Bij een toekomstige vervanging, moeten ze zodanig worden gedimensioneerd dat ze niet langer een beperkend element zijn.”

De CREG stelt vast dat dit principe door marktpelers in de publieke consultatie wordt verdedigd, mits het aanbrengen van duidelijkheid betreffende de tijdslijn, de controle en eventuele penaliteiten op de geleverde informatie over de kosten. Desalniettemin heeft de CREG verschillende bedenkingen bij dit voorstel tot uitstel.

37. Ten eerste merkt de CREG op dat alle op het transmissienet aangesloten bestaande elektriciteitsproductie-eenheden in aanmerking komen voor dit uitstel. Alle elektriciteitsproductie-

eenheden aangesloten op meer dan 110 kV zijn immers per definitie type D en kunnen dus geen typeverandering meer ondergaan. Met andere woorden, het enige geval waarbij het voorstel van de richtsnoeren aangeeft dat er geen aanspraak kan gemaakt worden op dit uitstel, i.e. criterium 1, is niet van toepassing.

38. Ten tweede merkt de CREG op dat de vuistregel van 10% van de projectkosten onvoldoende uitgewerkt is en in de praktijk voor een zware administratieve last kan zorgen. Het is immers niet duidelijk welke kosten er in aanmerking komen bij het bepalen van de “kosten van hun vervanging om te voldoen aan de voorschriften van het nieuw geldende Technisch Reglement”, noch welke de referentie is voor de projectkosten. De CREG verwacht dat het in de meeste gevallen eenvoudig is om aan te tonen dat de extra kosten de 10% vuistregel overschrijden, bijvoorbeeld door het in rekening brengen van administratieve kosten, operationele kosten, kosten voor technische studies en opleiding en kosten voor IT-infrastructuur. Deze kostenposten kunnen snel oplopen en de redelijkheid ervan is door externen vaak moeilijk te beoordelen. De CREG verwacht daarom dat de uitvoering en controle van deze 10% vuistregel administratief een zware last is voor alle betrokken instanties, wat voor geen van de betrokken partijen wenselijk is.

39. Ten derde, en aansluitend bij voorgaande, verwacht de CREG dat de 10% vuistregel in de praktijk resulteert in het toekennen van uitstel in de grote meerderheid van de gevallen. Het is op basis van het voorstel van de richtsnoeren niet duidelijk of dit vanuit een systeemogpunt wenselijk is. De CREG herinnert eraan dat de vereisten van de Europese netcodes RfG en DCC en de eisen voor nieuwe installaties in het federaal technisch reglement zijn opgesteld met het oog op een veilige en efficiënte uitbating van het systeem. De voorwaarden tot uitstel van conformiteit aan deze eisen bij een substantiële modernisering zouden dus ook rekening moeten houden met het aspect “systeembehoefte” en met het aspect “kosten-baten”. Het is volgens de CREG niet duidelijk of de 10% vuistregel hieraan voldoet.

40. De CREG zal de modernisering in haar beslissingen geval per geval beoordelen en hierbij rekening houden met alle relevante aspecten. Hierbij zal zij ook aandacht zal hebben voor harmonisering, waar mogelijk en nuttig, met de bepalingen inzake substantiële modernisering die werden of nog moeten worden vastgelegd in de verschillende regionale technische reglementen.

41. Daarnaast wenst de CREG te benadrukken dat – indien een uitstel verleend wordt voor bepaalde vereisten in het geval van gedeeltelijke substantiële modernisering – de CREG verwacht dat bij de vervanging van een beperkend onderdeel dit onderdeel niet meer beperkend is. Dit sluit aan bij de in het voorstel van richtsnoeren voorziene bepaling dat “Bij een toekomstige vervanging, moeten ze zodanig worden gedimensioneerd dat ze niet langer een beperkend element zijn.” Concreet gaat de CREG er dus van uit dat de transmissienetgebruiker in dat geval reserveonderdelen voorziet die aan de nieuwe vereisten voldoen.

2.6. DEEL 5 “BIJZONDERE SITUATIE VAN GESLOTEN DISTRIBUTIE-NETTEN (CDS)”

42. Elia stelt in deel 5 van het voorstel van richtsnoeren dat de Europese netcodes RfG en DCC vereisten inhouden voor de aansluiting van nieuwe productie-eenheden en verbruiksinstallaties en dat deze vereisten ook van toepassing zijn voor de gesloten distributienetten. In toepassing van deze codes moeten de gesloten distributiesysteembeheerders hun eigen vereisten voor de aansluiting van nieuwe productie- of consumptie-eenheden definiëren aldus Elia, rekening houdend met het feit dat Elia als TNB ook vereisten heeft gedefinieerd die van toepassing zijn op de gehele regelzone.

Elia benadrukt echter de noodzaak van coördinatie met de gesloten distributienetbeheerders bij de ontwikkeling van moderniseringscriteria voor de bestaande productie-eenheden of

verbruiksinstallaties in deze gesloten distributienetten. Het doel aldus Elia is om de moderniseringscriteria die door de beheerders van het gesloten distributienet zijn gedefinieerd zoveel als mogelijk af te stemmen op de criteria die door Elia zijn gedefinieerd.

Ook Febeliec wijst op de nood aan coördinatie tussen de betrokken systeembeheerders tijdens de openbare raadpleging die Elia hield (cf. p. 11 van het consultatieverslag van Elia).

De beheerders van gesloten distributiesystemen, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onder punt 5, van de Europese netcode DCC, dienen vooreerst eisen voor algemene toepassing ter goedkeuring voor te leggen aan de bevoegde instantie van de lidstaat (de regulator, voor zover niet anders beslist door de lidstaat), met toepassing van artikel 7 van de Europese netcode RfG en artikel 6 van de Europese netcode DCC, wat althans op federaal niveau vooralsnog niet gebeurde. De CREG onderschrijft de idee dat het aanbevolen is dat de moderniseringscriteria onderling worden afgestemd tussen Elia en de beheerders van een gesloten distributienet/gesloten industrieel net en dat deze transparant zijn.

Deel 5 hoort volgens de CREG echter niet thuis in de richtsnoeren; de onderliggende idee kan eventueel opgevangen worden door in deel 1 'Inleiding' te bepalen dat de richtsnoeren van Elia niet van toepassing zijn op de elektriciteitsproductie-eenheden en verbruiksinstallaties gelegen in gesloten distributienetten.

2.7. DEEL 6 “VOORBEELDEN VAN SUBSTANTIËLE MODERNISERING (PRODUCTIE-EENHEDEN DIE RECHTSTREEKS OP HET ELIA-NET ZIJN AANGESLOTEN)”

43. In deel 6 van het voorstel van richtsnoeren worden een aantal voorbeelden gegeven van de modernisering van elektriciteitsproductie-eenheden. De CREG vindt dit heel nuttig en verwelkomt het voorstel van Elia om deze voorbeelden in toekomstige versies verder uit te werken.

44. De CREG stelt vast dat op een aantal plaatsen wordt vermeld: “Vereiste actie: de Netgebruiker moet aantonen dat zijn installatie voldoet aan het nieuw geldend Technisch Reglement” of nog “Vereiste actie: Voor bepaalde vereisten moet de Netgebruiker aantonen dat zijn installatie voldoet aan het nieuw geldend Technisch Reglement, terwijl hij in overeenstemming moet blijven met het oud geldend Technisch Reglement voor de andere vereisten.”

De CREG verwijst naar wat zij in dit kader heeft uiteengezet in paragrafen 17 en 34 van dit advies. Zij adviseert de aanpassing van deel 6 van het voorstel van richtsnoeren ingevolge deze opmerkingen.

Daarbij komt nog dat de zinsnede “, terwijl hij in overeenstemming moet blijven met het oud geldend Technisch Reglement voor de andere vereisten” niet aanvaardbaar is aangezien het federaal technisch reglement (hier aangeduid als ‘het nieuw geldend technisch reglement’ door Elia) eveneens de bepalingen bevat voor de bestaande installaties en het oude technisch reglement van 19 december 2002 werd opgeheven. Een bestaande elektriciteitsproductie-eenheid die een gedeeltelijke substantiële modernisering onderging, zal moeten voldoen aan bepaalde eisen voor nieuwe installaties bepaald in de Europese netcode RfG en in het federaal technisch reglement en voor het overige aan bepaalde eisen voor bestaande installaties in het federaal technisch reglement.

45. Het is volgens de CREG op basis van de voorbeelden 6, 7 en 8 onvoldoende duidelijk welke de concrete impact is van de beoordeling als gedeeltelijke versus volledige substantiële modernisering op de verschillende onderdelen van de installatie. De CREG suggereert om deze drie voorbeelden concreter uit te werken om deze vragen te verduidelijken.

46. De CREG merkt op dat Elia in de voorbeelden de term “vervanging” consequent door de term “vernieuwing” heeft vervangen. In relatie tot wat uiteengezet wordt in paragrafen 29 en 41 van dit advies, is het volgens de CREG relevant om naast de gevallen van een “vernieuwing”, ook minstens twee gevallen van een “vervanging” te illustreren, te weten de vervanging van een onderdeel dat in een eerdere moderniseringsstudie als een “gerelateerde, beperkende factor” werd geïdentificeerd en de vervanging van een onderdeel dat niet eerder als beperkend werd geïdentificeerd.

2.8. DEEL 7 “ANDERE VOORBEELDEN (VERBRUIKSINSTALLATIE RECHTSTREEKS AANGESLOTEN OP HET ELIA-NET – DCC)”

47. De CREG verwijst naar wat zij heeft uiteengezet in de paragrafen 17 en 34 van dit advies die hier als integraal herhaald moeten worden beschouwd.

48. Zoals uiteengezet wordt in paragraaf 24 van dit advies, is het volgens de CREG relevant om naast de gevallen van een “vernieuwing”, ook één of meerdere gevallen van een “vervanging” te illustreren die al dan niet aanleiding geven tot een gedeeltelijke of volledige substantiële modernisering.

2.9. DEEL 8 “DEFINITIES”

49. De CREG verwijst naar wat zij uiteengezet heeft omtrent de definities in paragrafen 11, 18 en 32 van dit advies.

50. Voor een goed begrip van wat onder de betrokken bestaande installaties moet worden verstaan in het voorstel van richtsnoeren, worden best de nodige definities toegevoegd, met verwijzing naar artikel 4.2 van de Europese netcode RfG, DCC resp. HVDC en artikel 35, §§7, eerste lid, en 8, van het federaal technisch reglement en, wat bestaande asynchrone opslagparken betreft, naar artikel 35, §9, van het federaal technisch reglement.

3. CONCLUSIE

51. De CREG spreekt zich in huidig advies uitsluitend uit over het voorstel van richtsnoeren in zoverre het betrekking heeft op de aansluiting van installaties op het federaal gereguleerd transmissienet.

Teneinde te voldoen aan artikel 162, §2, van het federaal technisch reglement zal Elia nog richtsnoeren moeten ontwikkelen voor:

- a) de toepassing van artikel 4.1, a), van de Europese netcode HVDC,
- b) de modernisering van asynchrone opslagparken,
- c) de installaties/eenheden bedoeld in artikel 4.1, a), van de Europese netcode DCC andere dan verbruikinstallaties voor zover relevant op federaal niveau en,
- d) strikt genomen, zonder wijziging van het federaal technisch reglement, ook voor de toepassing van artikel 4.1, b), van de Europese netcodes RfG, DCC en HVDC.
(Cf. paragrafen 11, tweede alinea, en 12 van dit advies)

De CREG stelt vast dat de termijn van drie maanden voor de eerste voorlegging voor advies aan de CREG ruimschoots is overschreden. De ontbrekende richtsnoeren dienen derhalve onverwijld aan de CREG voor advies worden voorgelegd. Indien Elia meent daarvan (nog) geen werk te kunnen maken, vraagt de CREG om dit schriftelijk te motiveren.

52. Het gebrek aan verwijzingen in het voorstel van richtsnoeren naar specifieke artikelen in de Europese netcodes RfG en DCC en het federaal technisch reglement die volgens Elia van toepassing moeten worden, brengt met zich mee dat de CREG niet over alle elementen beschikte om zich met volledige kennis van zaken uit te spreken in huidig advies. De CREG adviseert evenwel om in elk geval de volgende aanpassingen aan te brengen aan het voorstel van richtsnoeren:

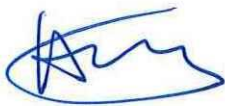
- e) rekening houden met de bepaling van artikel 35, §2, derde lid, 4°, b), van het federaal technisch reglement met toepassing waarvan de elektriciteitsproductie-eenheden bedoeld in het eerste lid met aansluitingspunt gesitueerd op of boven 110 kV van het type D zijn, ongeacht het maximaal vermogen (cf. paragraaf 9 van dit advies),
- f) rekening houden met en melding maken van de beslissingsbevoegdheid van de CREG, bedoeld in artikel 4 van de Europese netcode DCC, voor de installaties bedoeld in artikel 4.1, a) van de Europese netcode DCC (cf. paragraaf 26 van dit advies),
- g) weglaten van de vermelding van een termijn van zestig werkdagen voor de CREG om beslissingen te nemen over substantiële modernisering of deze vervangen door de notie van de redelijke termijn (cf. paragraaf 30 van dit advies),
- h) wanneer in het voorstel van richtsnoeren sprake is van de toepassing van of conformiteit met alle of een gedeelte van de eisen van het nieuw geldend technisch reglement,
 - o preciseren dat het gaat om de toepassing van alle of een gedeelte van de eisen voor nieuwe installaties vervat in het federaal technisch reglement,
 - o toevoegen dat het ook gaat om de toepassing van alle of een gedeelte van de eisen vervat in de Europese netcodes RfG, DCC of HVDC,
 - o de concrete juridische basis van de volgens Elia toepasselijke eisen vermelden, d.w.z. de concrete artikelen in de Europese netcodes RfG, DCC of HVDC en in het federaal technisch reglement.
(cf. paragrafen 17, 33, 34, 42 en 44 van dit advies)
- i) wanneer in het voorstel van richtsnoeren sprake is van het in overeenstemming blijven met het oud geldend technisch reglement, dit vervangen door de vermelding dat deze conformiteit moet bestaan met de bepalingen voor bestaande installaties in het federaal technisch reglement (cf. paragraaf 44 van dit advies),

- j) verduidelijken wat wordt bedoeld met de woorden “behoudens uitdrukkelijk akkoord in het aansluitingscontract” in deel 2 van het voorstel van richtsnoeren, of zo nodig schrappen rekening houdend met wat uiteengezet wordt in paragraaf 20 van dit advies,
- k) rekening houdend met artikel 159, §2, van het federaal technisch reglement uitgaan van de uitvoering van een detailstudie met een luik moderniseringsstudie telkens wanneer de beoogde wijziging van de installatie niet van geringe aard is (cf. paragraaf 28 van dit advies),
- l) de term “identiek reserveonderdeel” definiëren gelet op het gebruik ervan in artikel 162, §1, 3°, van het federaal technisch reglement (cf. paragraaf 18 van dit advies),
- m) verduidelijken wat de procedure is bij een vervanging van een onderdeel, onder meer, ten eerste, dat er een informatieverplichting is bij de vervanging van een onderdeel dat impact kan hebben op de technische capaciteiten van de installatie en dus aanleiding kan geven tot een modernisering en, ten tweede, dat een vervanging van een als beperkend geïdentificeerd onderdeel in een eerdere procedure van substantiële modernisering steeds het onderwerp is van een substantiële modernisering (cf. paragrafen 29 en 41 van dit advies),
- n) voor de verbruiksinstallaties als criterium stellen dat vanaf het ogenblik dat er een onderdeel vervangen wordt dat een gehele of gedeeltelijke conformiteit mogelijk maakt, ook al is de installatie slechts gedeeltelijk gemoderniseerd, dit een substantiële modernisering betreft omdat dit effecten heeft op de technische mogelijkheden van de verbruiksinstallatie (cf. paragraaf 24 van dit advies),
- o) verduidelijken dat een aansluitingsaanvraag wordt ingediend telkens indien een modernisering van de installatie gepland staat, en de impact van een substantiële modernisering op het aansluitingscontract toelichten (cf. paragraaf 28 van dit advies)
- p) deel 5 van het voorstel van richtsnoeren schrappen en dit vervangen door een precisering van het toepassingsgebied van de richtsnoeren in deel I ‘Inleiding’ (cf. paragraaf 42 van dit advies),
- q) vanuit redactioneel oogpunt in elk geval:
 - de coherentie verzekeren tussen beide taalversies, de titels van de regelgevende teksten waarnaar wordt verwezen op volledige wijze weergeven en de afkortingen op consistente wijze toepassen, een lijst van gebruikte afkortingen toevoegen,
 - de term “productie-eenheid” vervangen door “elektriciteitsproductie-eenheid” in het voorstel van richtsnoeren en een definitie van deze term opnemen in deel 8 van het voorstel van richtsnoeren met de betekenis daaraan gegeven in de Europese netcode RfG (cf. paragraaf 11, eerste alinea, van dit advies),
 - een definitie van de termen “verbruiksinstallatie” en “verbruikseenheid” opnemen in deel 8 van het voorstel van richtsnoeren met de betekenis daaraan gegeven in de Europese netcode DCC (cf. paragraaf 11, eerste alinea, van dit advies),
 - definiëren wat onder “bestaande” installatie wordt begrepen met verwijzing naar de definitie in artikel 4.2 van resp. de Europese netcode RfG, DCC of HVDC en artikel 35, §§7, eerste lid, en 8, van het federaal technisch reglement (cf. paragraaf 50 van dit advies),
 - de terminologie “omzetting”/ “*transcrites*” vervangen door de termen “uitwerking”/ “*élaborées*” in de eerste alinea van deel 1 van het voorstel van richtsnoeren (cf. paragraaf 15 van dit advies),
 - de term “aansluitpunt” in de Nederlandstalige versie van het voorstel van richtsnoeren vervangen door de term “aansluitingspunt” conform de definitielijst in deel 8 van het voorstel van richtsnoeren (cf. paragraaf 19 van dit advies),
 - consequent de term “identiek reserveonderdeel” gebruiken in plaats van “reserveonderdeel” (cf. paragraaf 18 van dit advies),
 - enkele redactionele onzorgvuldigheden corrigeren (cf. paragrafen 15 en 32 van dit advies).

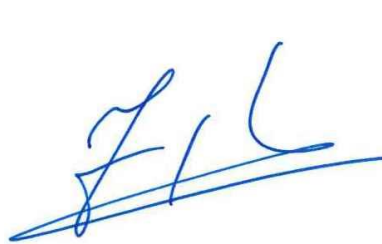
53. De CREG merkt tenslotte graag op dat de richtsnoeren van Elia geen bindende kracht of reglementair karakter hebben in het kader van de door de CREG te nemen beslissingen over modernisering. De CREG zal de modernisering in haar beslissingen geval per geval beoordelen en hierbij rekening houden met alle relevante aspecten, waarbij zij ook aandacht zal hebben voor harmonisering, waar mogelijk en nuttig, met de bepalingen inzake substantiële modernisering die werden of nog moeten worden vastgelegd in de verschillende regionale technische reglementen.

De CREG maakt ook voorbehoud om standpunten die zij in huidig advies inneemt, te herzien in toekomstige adviezen of beslissingen over deze materie in functie onder meer van opgedane ervaring met deze materie en voortschrijdend inzicht.

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Andreas TIREZ
Directeur

Laurent JACQUET
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. Voorzitter van het Directiecomité

BIJLAGE 1

**Voorstel van Elia Transmission Belgium NV van 9 september 2020 getiteld
“Substantiële modernisering: richtlijnen voor het definiëren van ‘substantiële
modernisering’ in het kader van het nieuw Federaal Technisch Reglement van
22 april 2019”**